

Tid til velfærd for ældre

Rettidig adgang til pleje, omsorg og lindring på ældreområdet

Tid er afgørende, når behovet for en plejebolig eller hospiceplads opstår. Når hjælpen kommer for sent, vokser utrygheden. Når visitationen trækker ud, eller kapaciteten ikke følger med behovet, bliver valgfrihed i praksis til ventetid.

For mange mennesker bliver plejehjemmet det sidste hjem. Den tid skal bruges på omsorg, lindring og nærvær – ikke på uvished eller manglende adgang.

Rettidig adgang til den rette bolig og den rette indsats forudsætter både tidlig visitation, reelt frit valg og rammer, der gør det muligt at etablere de nødvendige pladser og tilbud.

Derfor foreslår Selveje Danmark følgende:

1. Rettidig visitation og tidligere palliativ indsats – adgang til den rette pleje i tide

For sen visitation til plejebolig eller hospice skaber utryghed og kan forværre både sygdomsforløb og livskvalitet. I dag oplever mange borgere og pårørende, at hjælpen først sættes ind, når situationen er blevet akut, og mulighederne for at planlægge et trygt forløb er blevet mindre.

Derfor er der behov for en styrket visitationspraksis styrkes, hvor adgang til plejebolig og hospice i højere grad baseres på faglige og helhedsorienterede vurderinger af borgerens behov - frem for alder eller akutte kapacitetsforhold.

2. Reelt frit valg og gennemsigtighed – valgfrihed må ikke ende som ventetid

Retten til frit valg giver kun mening, hvis der findes tilbud, der reelt adskiller sig fra hinanden. I dag er udbuddet mange steder præget af stor ensartet, og borgere med særlige behov kan opleve begrænsede muligheder for at finde et tilbud, der passer til deres livssituation.

For nogle borgere kan det handle om behov for specialiserede demenstilbud, mens andre kan have behov for mindre boformer eller tilbud målrette mennesker med komplekse livsforløb – herunder mennesker, der har levet i udsathed. Det kan også 'blot' være ønsket om at bo tæt på den nære familie.

Valgfrihed må ikke reduceres til valget mellem ens tilbud. Den skal give mulighed for at vælge et sted, der matcher borgerens behov, livssituation og livshistorie.

Mangfoldighed i boformer, faglige tilgange og værdigrundlag er en forudsætning for, at frit valg kan fungere i praksis.

3. Bæredygtige rammer og lige vilkår – forudsætningen for rettidighed og mangfoldighed

Rettidig adgang til plejeboliger og hospice forudsætter, at der findes tilstrækkelig kapacitet og stabile rammevilkår for at etablere og drive tilbuddene.

I dag kan usikkerhed om finansiering, takstmodeller og etableringsvilkår skabe barrierer for udvikling af nye tilbud. Det kan begrænse både kapaciteten og mangfoldigheden i velfærden.

Hvis der skal være plads til både specialiserede demenstilbud, målrettede tilbud til mennesker i udsathed og nye boformer på ældreområdet, kræver det bæredygtige og forudsigelige rammer.

Stabile og gennemsigtige vilkår er en forudsætning for, at både kommunale, selvejende og andre aktører kan planlægge langsigtet og investere i udviklingen af nye tilbud.

Rettidighed forudsætter stærke og bæredygtige rammer for de aktører, der hver dag leverer den specialiserede indsats. Selveje Danmark arbejder derfor bredt for medlemmernes rammevilkår – herunder større økonomisk gennemsigtighed, bedre og mere forudsigelig adgang til finansiering samt reelt frit valg for borgerne. Uden stabile og gennemsigtige vilkår svækkes både kapacitet, kvalitet og udvikling. Skal hjælpen gives rettidigt og med høj faglighed, kræver det et system, hvor de sociale tilbud har klare, rimelige og bæredygtige rammer at arbejde indenfor.

For yderligere information kontakt politisk chefkonsulent Louise Dybdal på ldyb@selveje.dk.